

چیزی که جالب است حضور مردی با لباس روحانیت است که توی صف مشاوره ایستاده و به کسانی که از کنار اتوبوس می‌گذرند پیشنهاد می‌کند برای تست ایدز مراجعه کنند. حاج آقا نماینده کمیته ایدز در سازمان تبلیغات اسلامی است

ویزیت مسافران اتوبوس ایدز در تهران

یک کارشناس برنامه ایدز دانشگاه علوم پزشکی ایران درباره نحوه فعالیت اتوبوس ایدز می‌گوید: «اتوبوس اطلاع‌رسانی ایدز با هدف آموزش، اطلاع‌رسانی، کاهش انگ، معرفی ویروس اچ آی وی به جامعه و در راستای کاهش ترس مردم از این ویروس در سطح خیابان‌های پایتخت راه افتاده است.»

«آقای اکبری جواب آزمایش‌تان منفی است.» همین جمله کوتاه کافی است که پسر جوان آرام بگیرد. استرس را می‌شد پیش از اعلام جواب آزمایش در چهره‌اش دید. نامش علی است. ۲۰ سال دارد و فروشنده است. برای انجام تست ویروس HIV به اتوبوس اطلاع‌رسانی ایدز که در هفته مبارزه با این بیماری از سوی دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران در سراسر پایتخت مستقر شده مراجعه کرده؛ اتوبوسی که مسافران به نظر مشاوران آزمایش اچ آی وی، جوان‌ها به‌ویژه پسران جوان هستند.

علی یکی از آنهایی است که در چند ماه گذشته رابطه پرخطر جنسی داشته و حالا با کابوس ابتلا به این بیماری شب و روزش را می‌گذراند. او پس از گرفتن نتیجه آزمایش که ۱۰ دقیقه‌ای بیشتر طول نکشیده به من می‌گوید: «خانم شما هم مثل خواهر ما. میشه ازتون یه سؤال بپرسم: ایدز فقط از مردها منتقل می‌شه؟ می‌ترسم. چند وقت پیش رابطه پرخطر داشتم. یعنی اگر دو ماه پیش مبتلا شدم آزمایش نشون می‌ده؟»

سرش را پایین می‌اندازد، ناخن‌هایش را می‌چسباند: «منتظر جوابش هستم. خانم مشاور با من خیلی صحبت کرد و آرامم کرد. گفت که این آزمایش برای کسانی که رفتارهای پرخطر جنسی داشته‌اند ضروری است ولی نمی‌دانم چرا صدای ضریان قلم را می‌شنیدم. یک لحظه پیش خودم فکر کردم نکنند ایدز داشته باشم؟ بعدش چی می‌شه؟ شما می‌دونید؟» علی در هیاهوی تصورات ذهنی‌اش دوباره داخل اتوبوس می‌رود. جواب آزمایشش منفی است. می‌گوید: «خانم در روزنامه‌تان بنویسید؛ اینجانب علی هستم و از همه خواهش می‌کنم در روابط جنسی حتماً از وسایل پیشگیری استفاده کنید. خیلی ممنون.»

ویزیت مسافران اتوبوس ایدز

از دور هم اتوبوس آبی آسمانی رنگی که دور تا دور بدنه‌اش با شعارهای بهداشتی نوشته شده است، کاملاً تابلوست. روز شنبه مقابل ایستگاه متروی صادقیه ایستاده بود و روز یکشنبه (دیروز) اینجا توقف کرده است؛ مقابل مجتمع تجاری میلاد نور در شهرک غرب تهران. امروز هم (دوشنبه) به خیابان فلسطین می‌رود و مقابل دانشگاه هنر توقف خواهد کرد. چند کانتیر با نشان روبان قرمز دور و بر اتوبوس گذاشته‌اند. چند جوان با شال‌گردن‌هایی با رنگ قرمز در حال راهنمایی مراجعه‌کنندگان هستند.

یکی از آنها به پسر جوانی درباره این آزمایش توضیح می‌دهد که کلاً ۱۰ دقیقه بیشتر وقت نمی‌گیرد و همه اطلاعات محرمانه خواهد ماند و هدف تنها تعیین مثبت یا منفی بودن آزمایش نیست، بلکه آموزش، پیشگیری و خودمراقبتی است و چنانچه در موقعیت‌های پرخطر قرار گرفته باشند، تست می‌دهند. در این گیرودار دختر جوان به همراه مادرش که از کرج آمده‌اند بین دوراهی قبول یا رد این آزمایش چند لحظه‌ای سرگردان می‌مانند. هر دو مادر و دختر با اعتماد به حرف‌های خانم تصمیم می‌گیرند برای اطمینان هم شده آزمایش بدهند. اسمشان می‌رود توی فهرست. ساعت ۱۱ صبح است و جلوی مجتمع تجاری آنچنان شلوغ نشده ولی هنوز تا ساعت ۶ غروب زمان زیادی باقی مانده. در یک ساعت ابتدایی ۲۰ نفر برای انجام آزمایش اچ آی وی به اتوبوس مراجعه کرده‌اند که از میان آنها فقط ۱۵ نفر باید آزمایش خون بدهند. ۱۲ مورد مشکوک مردهای جوان هستند و همگی تقریباً بین ۲۰ تا ۳۵ ساله.

«خانم دزواره» یکی از کارشناسان اتوبوس ایدز که دو روز گذشته هم با اتوبوس ایدز به مترو صادقیه رفته بود، درباره استقبال مردم برای انجام آزمایش می‌گوید: «استقبال خوبی از اتوبوس ایدز شده و روز گذشته بیش از ۱۲۰ زن و مرد برای تست آمدند. ویروس اچ آی وی دوره نهفته دارد و گاهی مدت‌ها طول می‌کشد که علائمش بروز کند. بنابراین جواب منفی تست

مساوی یا مبتلا نبودن به اچ آی وی نیست. مثلاً اگر فردی در یک ماه گذشته رابطه پرخطر جنسی داشته و ویروس، خودش را نشان نمی‌دهد.»

مرد میانسالی که ۵۸ سال از عمرش می‌گذرد در صف ایستاده. کارگر خدماتی یک مرکز تجاری در همین حوالی است. با لباس کار آمده. کلاه پشمی سبز رنگش را روی سرش بالا و پایین می‌کند وقتی که می‌فهمد اینجا تست قند خون نمی‌گیرند. می‌گوید: «فکر کردم اتوبوس برای تست قند آمده. وقتی این خانم گفت که برای تست ایدز آمده‌اند پیش خودم گفتم خب من سر و کارم با آت و آشغال است پس بد نیست برای پیشگیری تست بدهم و مطمئن بشم ایدز ندارم.»

مرد دیگری به نام «امامقلی» که ۵۹ ساله است بدون اینکه با اطلاع‌رسان‌ها صحبت کند برای تست اچ آی وی داخل اتوبوس می‌شود. قد نسبتاً بلندی دارد و شال گردن پشمی دور گردنش پیچیده است. در حال صحبت با یکی از مشاوران است. بعد از پایان صحبت‌های‌شان کنارش می‌روم و از او درباره انگیزه مراجعه‌اش به اتوبوس ایدز می‌پرسم. لبخندی می‌زند و می‌گوید: «صبح از رادیو شنیدم اینجا تست اچ آی وی می‌گیرند. چه ایرادی دارد تست بدهیم. این همه آزمایش چربی و قند و نوار قلب و... می‌دهیم این هم مثل بقیه. بالاخره ایدز که فقط از رابطه نامشروع منتقل نمی‌شود. خب ما دندانپزشک می‌رویم در بیمارستان بستری می‌شویم فقط یک راه که نیست. من هم مثل بقیه آمده‌ام و باید به دیگران بگویم که انجام تست اچ آی وی هیچ خجالتی هم ندارد. مشکل مبتلایان برطرف می‌شود.»

چیزی که برایم جالب است حضور مردی با لباس روحانیت است که توی صف مشاوره ایستاده و به کسانی که از کنار اتوبوس می‌گذرند پیشنهاد می‌کند برای تست ایدز مراجعه کنند. حاج آقا نماینده کمیته ایدز در سازمان تبلیغات اسلامی است. از تبعیض و انگ که جامعه به مبتلایان به اچ آی وی می‌زند، گلایه می‌کند: «مشکل ما این است مردم فکر می‌کنند هر کسی کنار اتوبوس ایستاده حتماً مبتلا به ایدز است. این معضل دامنگیر شده است همه باید دست به دست هم بدهیم تا مبتلایان شناسایی و درمان شوند.»

زوج ۲۵ ساله‌ای که کارمندان یک رستوران در منطقه شهرک غرب هستند هم برای آزمایش می‌آیند. از آنها هم درباره علت حضورشان می‌پرسم. آقا داماد اول جواب می‌دهد: «چه ایرادی دارد. همه که نباید بخاطر رابطه جنسی مبتلا شوند. ممکن است از تیغ آرایشگاه هم آلوده شویم. بالاخره آدم از سلامتی‌اش اطلاع داشته باشد خوب است، نه؟» بعد می‌زند زیر خنده. همسرش ادامه حرف‌های شوهرش را می‌گیرد: «از اینجا رد می‌شدیم، روبان قرمز را که دیدم به همسرم پیشنهاد دادم که برویم و تست بدهیم او هم قبول کرد. می‌دانم که هیچ مشکل خاصی نیست، خجالت هم ندارد. البته ما پیش از این هم می‌خواستیم برای آزمایش ایدز مراجعه کنیم ولی نمی‌دانستیم دقیقاً باید به کجا و کدام مرکز برویم.»

بعد از کلی صحبت با آدم‌هایی که برای تست آمده‌اند سری به داخل اتوبوس می‌زنم. آزمایشگاه کوچک است ولی برای تست گرفتن از ۳ - ۴ نفر جا دارد. هر میزی با چوب نیم دایره‌ای از میز کناری جدا شده است. مقابل هر میز دو صندلی قرار داده‌اند که همگی پر هستند. یکی مشاور و دیگری داوطلب آزمایش.

مشاوران درباره رفتارهای پرخطر جنسی یا ارتباط با کسانی که مشکوک به ویروس اچ آی وی هستند، سؤال می‌کنند. یکی از مراجعان که کارگر ساختمانی است و با همان لباس‌های خاکی برای آزمایش آمده از جایش بلند می‌شود و به مشاور می‌گوید: «خب الحمد [هیچ مشکلی ندارم. دست‌تان درد نکند.» بعد دستش را بالا می‌آورد و از همه تشکر می‌کند و می‌رود.

تشخیص اچ آی وی کلید پیشگیری از ایدز است

زهر غلامی‌پور کارشناس برنامه ایدز دانشگاه علوم پزشکی ایران درباره نحوه فعالیت اتوبوس ایدز می‌گوید: «اتوبوس اطلاع‌رسانی ایدز با هدف آموزش، اطلاع‌رسانی، کاهش انگ، معرفی ویروس اچ آی وی به جامعه و در راستای کاهش ترس مردم از این ویروس در سطح خیابان‌های پایتخت راه افتاده است.» ساعت ۱۲ گذشته و مسافران اتوبوس ایدز بیشتر و بیشتر می‌شوند. مسافرانی که برای اطلاع از سلامتشان چند دقیقه‌ای بیشتر سوار اتوبوس نمی‌شوند. تفاوت این اتوبوس از دیدگاه جوان ۲۵ ساله‌ای که همراه با دوستانش به اینجا آمده این است که نخستین اتوبوسی است که برای سوار شدن نیازی به بلیت ندارد.

منبع/ روزنامه ایران